



ПРЕКУМЕРЕН ТУРИЗАМ



ДЕЈАН МЕТОДИЈЕСКИ, ОЛИВЕР ФИЛИПОСКИ,
ЕМИЛИЈА ТОДОРОВИЌ, КРИСТИЈАН ЏАМБАЗОВСКИ,
НИКОЛА ЦУЦУЛЕСКИ, МЛАДЕН МИЦЕВСКИ

ПРЕКУМЕРЕН ТУРИЗАМ

ТУРИСТИКА
СКОПЈЕ
2025

Автори:

Дејан Методијески, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
Оливер Филипоски, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
Емилија Тодоровиќ, СУГС „Лазар Танев“, Скопје
Кристијан Џамбазовски, хотел „Амбасадор“, Скопје
Никола Цуцулески, Факултет за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
Младен Мицевски, СОУ „Митко Пенџуклиски“, Кратово

Уредник: Чедомир Димовски

Рецензенти: Јулијана Саздова, Нако Ташков

Лектор: Толе Белчев

Дизајн: Туристика Скопје

Печати: Печатница Дуле 99

Тираж: 100

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

338.48-53:316.334.56

338.48:502.101

ПРЕКУМЕРЕН туризам / Дејан Методијески ... [и др.]. - Скопје: Туристика, 2025. - 166 стр. ; 21 см

Фусноти кон текстот. - Други автори: Оливер Филипоски, Емилија Тодоровиќ, Кристијан Џамбазовски, Никола Цуцулески, Младен Мицевски. -

Библиографија: стр. 190-200

ISBN 978-608-4872-26-9

1. Методијески, Дејан [автор] 2. Филипоски, Оливер [автор] 3. Тодоровиќ, Емилија [автор] 4. Џамбазовски, Кристијан [автор] 5. Цуцулески, Никола [автор] 6. Мицевски, Младен [автор]

а) Прекумерен туризам -- Негативни социјални влијанија б) Прекумерен туризам -- Животната средина и туризмот -- Негативни ефекти

COBISS.MK-ID 66878725

СОДРЖИНА

ВОВЕД	5
I. ОСНОВНИ АСПЕКТИ НА ТУРИЗМОТ	7
1. Поим и развој на туризмот	7
2. Современи трендови во туризмот	12
3. Статистички показатели за туризмот во Република Северна Македонија	28
II. ПРЕКУМЕРЕН ТУРИЗАМ - ИМПЛИКАЦИИ И РЕШЕНИЈА	36
1. Дефинирање на прекумерен туризам	36
2. Еволуција на прекумерниот туризам	42
3. Влијанија на туризмот врз животната средина	69
4. Носечки капацитет за туризам	83
5. Социјалните медиуми и прекумерниот туризам	89
6. Алтернативни форми на туризам како одговор на прекумерен туризам	91
7. Туристичка политика и управување со прекумерен туризам	100
8. Сезоналност во туризмот	112
9. Списокот на светското наследство на УНЕСКО и прекумерен туризам	116
10. Прекумерен туризам во туристички места и рурални средини	127

III. МЕЃУНАРОДНИ ИСКУСТВА ПОВРЗАНИ СО ПРЕКУМЕРЕН ТУРИЗАМ.....	137
1. Препораки на Светска туристичка организација поврзани со прекумерен туризам.....	137
2. Прекумерен туризам во земјите од Европската унија.....	170
3. Дестинации со прекумерен туризам во светот – примери и практики.....	184
КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА.....	190

ВОВЕД

Книгата „Прекумерен туризам“ е наменета за сите кои работат во секторот туризам и угостителството, за академската јавност, студентите, истражувачите, учениците, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со туризмот. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на современите трендови и тенденции во туризмот и прекумерниот туризам. Материјалот во книгата е поделен во три основни поглавја.

Првиот дел е посветен на основните аспекти на туризмот, а опфатен е материјалот кој се однесува на поим и развој на туризмот, современи трендови во туризмот и статистички показатели за туризмот во Република Северна Македонија.

Во вториот дел се обработува материјата поврзана со прекумерниот туризам, неговите импликации и решенија. Во овој дел се опфатени дефинирањето на прекумерниот туризам, еволуцијата на прекумерниот туризам, влијанија на туризмот врз животната средина, носечки капацитет за туризам, социјалните медиуми и прекумерниот туризам. Исто така, опфатени се теми поврзани со алтернативните форми на туризам како одговор на прекумерен туризам, туристичка политика и управување со прекумерен туризам, сезоналност во туризмот, списокот на светското наследство на УНЕСКО и прекумерен туризам, како и прекумерен туризам во туристички места и рурални средини.

Во третиот дел од книгата се обрнува внимание на материјалот кој ги третира меѓународните искуства поврзани со прекумерен туризам, како препораките на

Светска туристичка организација поврзани со прекумерен туризам, прекумерен туризам во земјите од Европската унија и дестинации со прекумерен туризам во светот – примери и практики.

Имајќи предвид дека ова е прво издание на книгата, можеби сме пропуштиле некои важни елементи поврзани со прекумерниот туризам. За сите забелешки, мислења и коментари, авторите ќе Ви бидат благодарни и ќе ги земат предвид при создавањето на второто дополнето и проширено издание. Исто така, искажуваме благодарност и до сите наши колеги и соработници кои дадоа придонес во обезбедувањето на неопходните материјали за комплетирање на книгата, како и на рецензентите за укажаните искрени и конструктивни сугестии.

Од авторите

